

پیشگفتار

به نام خداوند جسم و روان

بعضی‌ها برای موفق شدن پारو می‌زنند که یک روش مطمئن و اصولی هم هست. ولی پारو زدن یک کار مستمر و پیوسته است و نیاز به وقت و تلاش زیاد دارد. به خاطر همین بعضی‌ها که توی مسابقه پारو زنی عقب موندند، دنبال یک روش سریع می‌گردند تا گذشته رو جبران کنند. این افراد برای اینکه به موفقیت برسند تصمیم می‌گیرند سوار موج‌ها بشن و خودشون رو با سرعت چند برابر به خط پایان برسوند. ما کتاب موج آزمون روان‌شناسی رو نوشتیم تا شما رو سوار موج‌های هیجان‌انگیزی کنیم و با حداکثر سرعت به خط پایان برسونیم. اگر تا الان خوب پारو نزدید، نگران نباشید، با این کتاب عقب‌افتادگی‌هاتون جبران می‌شه. اگر هم خوب پारو زدید که خوش به حالتون! شما همون کسانی هستید که فقط به یک موج احتیاج دارید تا همه رقبا سرسختتون رو جا بذارید.

در این کتاب ما برای هر درس یک درس‌نامه خلاصه و فشرده نوشتیم تا در کمترین زمان ممکن، تمام نکات اصلی رو مرور کنید. ویژگی درس‌نامه‌ها اینه که در اون‌ها مطالب به شکل نموداری و منظم دسته‌بندی شده و شما با یک نگاه، یک تصویر کلی و جامع از هر درس توی ذهنتون می‌سازید. برای هر درس ۲ آزمون ۱۵ تستی گذاشتیم. علاوه بر این، بعد از خوندن هر دو تا درس متوالی، می‌تونید یک آزمون با محدوده اون دو درس از خودتون بگیرید. در سطح بعدی، یک آزمون نیمسال اول (درس ۱ تا ۴) و یک آزمون نیمسال دوم (درس ۵ تا ۸) رو در اختیار دارید که دیگه با این تعداد سؤال چیزی از قلم نمی‌افته و موج‌سواری شما به نهایت خودش می‌رسه. خبر خوب این که سؤالات نکته‌دار کنکور ۹۸ و ۹۹ در این آزمون‌ها گنجانده شده و شما با یک تیر دو نشون می‌زنید. البته ما تمام کنکورهای داخل و خارج ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲ رو هم براتون گذاشتیم و ۶ تا آزمون جامع شبیه‌ساز کنکور هم طراحی کردیم. با زدن این آزمون‌ها، موج‌سواری‌تون با یک باد موافق پرتاب‌کننده به سمت موفقیت تکمیل می‌شه.

راستی پاسخ‌نامه تشریحی رو اصلاً دست کم نگیرید! در همه سؤالات، تک‌تک گزینه‌ها رو توضیح دادیم و کلی ریزه‌کاری تستی گفتیم که با خوندنش حس حرفه‌ای شدن رو تجربه می‌کنید.

از خداوند مهربون سپاسگزاریم که به ما کمک کرد تا این کتاب عالی بشه و به موقع به دست شما برسه. از همه بر و بچه‌های خوب و پیگیر الگو تشکر می‌کنیم که بهترین حمایت‌ها رو از ما کردند. لازم می‌دانیم از دوستان عزیزمون در واحد حروف‌چینی و ویراستاری، تقدیر و تشکر نماییم.

آرزو می‌کنیم همیشه سوار بلندترین موج‌های موفقیت باشید؛

موج‌هایی به خوبی موج آزمون ☺

سیده ضحی سکاکی - سیمین زاهدی

فهرست

درس‌نامه و آزمون‌های مبحثی

درس اول: روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه	۲
آزمون ۱: درس اول	۴
آزمون ۲: درس اول	۷
درس دوم: روان‌شناسی رشد	۱۰
آزمون ۳: درس دوم	۱۴
آزمون ۴: درس دوم	۱۷
آزمون ۵: درس‌های اول و دوم	۲۰
درس سوم: احساس، توجه، ادراک	۲۳
آزمون ۶: درس سوم	۲۶
آزمون ۷: درس سوم	۲۹
درس چهارم: حافظه و علل فراموشی	۳۲
آزمون ۸: درس چهارم	۳۶
آزمون ۹: درس چهارم	۳۹
آزمون ۱۰: درس‌های سوم و چهارم	۴۲
آزمون ۱۱: درس‌های اول تا چهارم	۴۵
درس پنجم: تفکر (۱) حل مسئله	۴۸
آزمون ۱۲: درس پنجم	۵۱
آزمون ۱۳: درس پنجم	۵۴
درس ششم: تفکر (۲) تصمیم‌گیری	۵۷
آزمون ۱۴: درس ششم	۶۱
آزمون ۱۵: درس ششم	۶۴
آزمون ۱۶: درس‌های پنجم و ششم	۶۷
درس هفتم: انگیزه و نگرش	۷۰
آزمون ۱۷: درس هفتم	۷۵
آزمون ۱۸: درس هفتم	۷۸

فهرست

۸۱	درس هشتم: روان‌شناسی سلامت
۸۵	آزمون ۱۹: درس هشتم
۸۸	آزمون ۲۰: درس هشتم
۹۲	آزمون ۲۱: درس‌های هفتم و هشتم
۹۵	آزمون ۲۲: درس‌های پنجم تا هشتم

آزمون‌های جامع

۹۸	آزمون ۲۳: جامع (۱)
۱۰۱	آزمون ۲۴: جامع (۲)
۱۰۴	آزمون ۲۵: جامع (۳)
۱۰۸	آزمون ۲۶: جامع (۴)
۱۱۲	آزمون ۲۷: جامع (۵)
۱۱۵	آزمون ۲۸: جامع (۶)
۱۱۸	آزمون ۲۹: کنکور ۱۴۰۰ داخل
۱۲۱	آزمون ۳۰: کنکور ۱۴۰۰ خارج از کشور
۱۲۴	آزمون ۳۱: کنکور ۱۴۰۱ داخل
۱۲۹	آزمون ۳۲: کنکور ۱۴۰۱ خارج از کشور
۱۳۵	آزمون ۳۳: کنکور ۱۴۰۲ داخل نوبت اول (دی ماه)
۱۴۰	آزمون ۳۴: کنکور ۱۴۰۲ داخل نوبت دوم (تیر ماه)
۱۴۵	آزمون ۳۵: کنکور ۱۴۰۲ خارج از کشور

پاسخ‌نامه

۱۵۲	پاسخ تشریحی آزمون‌ها
۲۵۰	پاسخ‌نامه کلیدی

احساس، توجه، ادراک

تعاریف مهم

- محرك:** هر چیزی که گیرنده‌های حسی را تحریک می‌کند.
- احساس:** تحریک اندام‌های حسی / دریافت محرک‌های محیطی از طریق حواس
- توجه:** انتخاب محرک خاص از بین محرک‌های بی‌شمار پیرامون
- ادراک:** تعبیر و تفسیر کردن، معنی و مفهوم و سازمان دادن به محرک‌های توجه شده (به محرک‌های انتخابی)
- تمرکز:** اگر توجه مداوم و پایدار باشد، تمرکز شکل می‌گیرد.

احساس

- ۱ محرومیت حسی (فقدان حواس): شرایطی که در آن هیچ‌یک از گیرنده‌های حسی توسط محرک‌های بیرونی تحریک نمی‌شوند. (نوعی شکنجه تلقی می‌شود)
- ۲ جبران حسی: از دست دادن یکی از اندام‌های حسی، موجب جبران خسارت توسط سایر اندام‌های حسی سالم می‌شود. (مانند قوی شدن حس لامسه در افراد نابینا)
- ۳ اثر دریافت چندحسی: اگر یک موضوع را با چند حس دریافت کنیم، دریافت ما قوی‌تر می‌شود.
- ۴ نقش تکاملی احساس: احساس برای بقای موجودات زنده حیاتی است.
- ۵ حواس مختلف: مهم‌ترین حواس بینایی، شنوایی، چشایی، بویایی و لامسه است که تحریک هر یک از آن‌ها تابع شدت محرک است.

توجه

- ۱ تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی
- ۲ اطلاعات موجود در حافظه (یک استادکار مکانیک در مسیر خود به فروشگاه وسایل مکانیکی بیشتر توجه می‌کند)
- ۳ سبک پردازش و انتظارات افراد (اگر با دوستان قرار ملاقات داشته باشید، هر فردی را از دور، آن دوست تلقی می‌کنید)

منابع توجه

- ۱ زمانی که روی یک کار متمرکز هستیم، نسبت به محرک‌های دیگر آگاهی نسبی داریم. (خواندن عمیق کتاب و شنیدن درخواست مادر)
- ۲ آماده‌سازی: شناخت محرک معینی تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک یا محرک شبیه به آن قرار می‌گیرد. ارائه پیشین دریافت بعدی را آسان می‌کند. (توجه به تبلیغ روی کیسه خرید)

به همه آنچه توجه داریم،
آگاهی کامل نداریم

تعریف خوگیری: عادت کردن به محرک خاص به نحوی که به تدریج کمتر و کمتر به آن محرک می‌پردازیم (آفت تمرکز است).

- ۱ یکنواختی و ثبات نسبی: ارائه محرک به صورت یکنواخت موجب خوگیری می‌شود (راهکار: استفاده از رنگ‌های مختلف، خوردن میان وعده بین مطالعه)
- ۲ آشنایی نسبی با محرک: ارائه محرک به دفعات متعدد و تکراری شدن آن موجب خوگیری می‌شود (راهکار: نگاه کردن به موضوع از زوایای متفاوت)
- موانع تمرکز (عوامل خوگیری)

- ۱ تغییرات درونی محرک‌ها: وجود شرایط متنوع و جذاب در محرک (مانند نقوش چشم‌نواز یک فرش ایرانی) تمرکز ایجاد می‌کند.
- ۲ درگیری و انگیزندگی ذهنی: میزان آن در افراد مختلف فرق می‌کند و تحت تأثیر ۱- عوامل فیزیولوژیکی و ۲- عوامل روان‌شناختی است.
- عوامل ایجاد تمرکز

- ۱- محرک هدف حاضر است و ردیابی می‌شود (اصابت) ✓
- ۲- محرک هدف غایب است و ردیابی نمی‌شود (رد درست) ✓
- ۳- محرک هدف حاضر است و ردیابی نمی‌شود (از دست دادن محرک هدف) ✗
- ۴- محرک هدف غایب است و ردیابی می‌شود (هشدار کاذب) ✗
- ۱ ردیابی درست علامت موقعیت‌های ردیابی:
- ۲ گوش به زنگی: توانایی فرد برای پیدا کردن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی (آزمایش پرش عقربه ثانیه‌شمار) تحت تأثیر خستگی قرار می‌گیرد.
- ۳ جست‌وجو: یافتن یک محرک مکانی در زمینه یا بافت مکانی، در حالی که نمی‌دانیم آن محرک دقیقاً کجا قرار دارد تحت تأثیر ۱- ویژگی منحصر به فرد هدف و ۲- تعداد عوامل انحرافی است.
- کارکردهای توجه

- ۱ هرچه آگاهی بیشتر باشد، نوع توجه ارادی‌تر است.
- ۲ از انجام فعالیت در ساعات طولانی پرهیز کنید. حداکثر مدت زمان مفید بستگی دارد به ۱- ویژگی‌های شخصی و ۲- دشواری تکلیف
- ۳ از حواس مختلف برای انجام دادن یک تکلیف استفاده کنید.
- ۴ انجام دادن هم‌زمان تکالیف
- ۱- شباهت تکالیف زیاد باشد
- ۲- دشواری تکالیف کم باشد
- ۳- مهارت فرد زیاد باشد
- کارایی توجه را کاهش می‌دهد
- در صورت اجبار بهتر است:
- ساماندهی توجه

ادراک

تعریف فرایندی که از طریق آن محرک‌های مورد توجه را بازشناسی کرده و به آن‌ها معنا می‌بخشیم.

ادراک فرایندی که از طریق آن، محرک‌های بیرونی به اطلاعات روان‌شناختی معنادار تبدیل می‌شود.

- حالت‌های مختلف در مورد ادراک**
- ۱ همه آنچه را احساس می‌کنیم تفسیر نمی‌شود. بسیاری از محرک‌ها وارد فضای ادراکی نمی‌شوند، یعنی گاهی چیزی را که وجود خارجی دارد، ادراک نمی‌کنیم.
 - ۲ گاهی چیزی را ادراک می‌کنیم که هیچ موقع احساس نکرده‌ایم (تصویر مثلث‌ها). به ادراک پدیده‌های بدون احساس **توهم** می‌گویند.
 - ۳ گاهی دچار **خطای ادراکی** می‌شویم، یعنی آنچه حس می‌کنیم با چیزی که ادراک می‌کنیم، مطابقت ندارد.

۱ پونزو

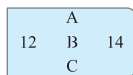
۲ مولر - لایر

دو نمونه خطای ادراکی

نکته هرچه تعداد خطاهای ادراکی بیشتر باشد، به عنوان **خطای شناختی** وارد نظام ذهنی فرد می‌شود. (مثال: ادراک نادرست از زیبایی بدن و جراحی‌های مکرر، دشوار پنداشتن درسی که واقعاً دشوار نیست)

گشتالت

- باورهای مهم**
- روش‌های جزءنگر درک جامعی ایجاد نمی‌کند.
 - کل بیشتر از مجموع اجزا است.
 - کل علاوه بر مجموع اجزا شامل روابط بین اجزاهم می‌شود که از جمع اجزا به دست نمی‌آید.

۱ **شکل و زمینه:** ادراک ما از یک شکل تحت تأثیر زمینه‌های مختلف فرق می‌کند.

۲ **مجاورت:** وقتی چند شیء در کنار یکدیگر باشند، آن‌ها را به صورت یک گروه ادراک می‌کنیم.

۳ **مشابهت:** معمولاً تمایل داریم اشیاء را براساس شباهت آن‌ها در یک مقوله طبقه‌بندی کنیم.

۴ **استمرار:** گرایش داریم اشکال را به صورت متصل و پیوسته ببینیم، نه منقطع و غیریوسته.

۵ **تکمیل:** تمایل داریم اشیاء ناقص را به صورت کامل ببینیم.

اصول گشتالت

نکته شواهد تجربی جدید نشان می‌دهد که ادراک علاوه بر ۱- ویژگی‌های حسی، تحت تأثیر ۲- نوع پردازش افراد قرار دارد.

۱ بسیاری از افراد وقتی با این سؤال مواجه می‌شوند که «ساختمان مسکونی شما چند پله

دارد»، قادر به پاسخ‌گویی نیستند. این ناتوانی با کدام یک از انواع توجه در ارتباط است؟

- ۱) توجه ارادی
- ۲) توجه تقسیم شده
- ۳) توجه متمرکز
- ۴) توجه ادراکی

۲ براساس شواهد تجربی جدید، ادراک علاوه بر ویژگی‌های حسی تحت تأثیر چه عاملی است؟

- ۱) شدت محرک
- ۲) عوامل فیزیولوژیکی و روان‌شناختی
- ۳) نوع پردازش
- ۴) اطلاعات موجود در حافظه

سراسری داخل ۹۸

۳ یادآوری کدام محرک‌ها بهتر و آسان‌تر است؟

- ۱) متباین و عادی
- ۲) متباین و یکنواخت
- ۳) غیرمنتظره و متباین
- ۴) غیرمنتظره و عادی

۴ کدام راهکار به ساماندهی توجه کمک می‌کند؟

- ۱) فعالیت را در ساعات نسبتاً طولانی انجام دهید.
- ۲) برای جلوگیری از حواس‌پرتی تکالیف را با یک حس انجام دهید.
- ۳) در انجام هم‌زمان تکالیف، از فعالیت‌های متفاوت استفاده کنید.
- ۴) برای افزایش آگاهی، از توجه ارادی استفاده کنید.

۵ در کدام گزینه تعریف فرایندهای شناختی به‌درستی ذکر شده است؟

- ۱) فرایندی که از طریق آن محرک‌ها را مورد بازشناسی قرار می‌دهیم: توجه
- ۲) فرایندی که از طریق آن محرک‌های بیرونی به اطلاعات روان‌شناختی معنادار تبدیل می‌شوند: ادراک
- ۳) توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی: جست‌وجو
- ۴) هر چیزی که گیرنده‌های حسی را تحریک می‌کند: احساس

۶ در مورد خطاهای شناختی کدام عبارت درست است؟

- ۱) نتایج خطاهای شناختی به اندازه خطاهای ادراکی وخیم است.
- ۲) هرچه تعداد خطاهای شناختی بیشتر شود، به‌عنوان خطای ادراکی در نظام ذهنی فرد تثبیت می‌شوند.
- ۳) اینکه برخی دانش‌آموزان به دلیل روش غلط، مطالعه درسی را دشوار می‌پندارند، نمونه‌ای از خطای شناختی است.
- ۴) روان‌شناسان پدیده توهم را یکی از اقسام خطاهای شناختی در نظر می‌گیرند.

اینکه افراد در شکل روبه‌رو ۴ خط جداگانه ادراک نمی‌کنند، بلکه می‌گویند یک خط دوتایی و دو خط یکی، بیانگر چیست؟
(۱) ما معمولاً تمایل داریم اشیاء را بر اساس شباهت آن‌ها در یک مقوله طبقه‌بندی کنیم.

(۲) وقتی چند شیء در کنار یکدیگر باشند ما آن‌ها را به صورت یک گروه ادراک می‌کنیم.
(۳) روش‌های جزءنگر درک جامعی ایجاد نمی‌کنند.
(۴) کل علاوه‌بر مجموع اجزا شامل روابط بین اجزا هم می‌شود.

کدام عبارت دربارهٔ توجه و تمرکز درست است؟

(۱) اغلب به دلیل ارتباط نزدیک میان توجه و تمرکز، این دو مفهوم در عمل قابل تفکیک نیستند.
(۲) فاصلهٔ زمانی بین توجه و تمرکز آن قدر سریع است که ما آن را نادیده می‌گیریم.
(۳) دانش‌آموزان در مطالعه و یادگیری مطالب در هر دو مرحلهٔ توجه و تمرکز دچار مشکل می‌شوند.
(۴) توجه زمانی صورت می‌گیرد که فرایند انتخاب یک محرک از بین محرک‌های حسی مختلف، مداوم و پایدار باشد.

تصویر زیر چه نام دارد و چه نتیجه‌ای از آن گرفته می‌شود؟
(۱) پونزو - احساس با ادراک متفاوت است.
(۲) پونزو - ادراک اهمیت بیشتری نسبت به احساس دارد.
(۳) مولر-لایر - احساس مقدمه و لازمهٔ ادراک است.
(۴) مولر-لایر - ادراک بدون احساس می‌تواند اتفاق بیفتد.

یکی از روش‌های مشهور تنبیه کودکان پس از بروز رفتار نامطلوب، این است که برای چند دقیقه کودک را در فضای جداگانه‌ای روی صندلی رو به دیوار می‌نشانند و اجازه نمی‌دهند که کسی با او صحبت کند یا به او نگاه کند. این روش با کدام مطلب ارتباط بیشتری دارد؟
(۱) موجودات زنده به خصوص انسان، نیاز به احساس دارند و عدم تحریک گیرنده‌های حسی به راحتی قابل تحمل نیست.

(۲) تحریک هر یک از گیرنده‌های حسی تابع شدت محرک است و شدت محرک باید به میزان خاصی برسد تا آن عضو حسی تحریک شود.
(۳) وقتی موضوع مورد توجه همیشه به صورت یکنواخت ارائه شود، فرد به آن موضوع عادت می‌کند؛ در نتیجه، ابعاد جدید آن را در نمی‌یابد.
(۴) سوخت‌وساز فیزیولوژیکی انسان‌های مختلف یکسان نیست؛ همین‌طور انگیزتگی روان‌شناختی انسان‌ها متفاوت است.

کدام گزینه نشان‌دهندهٔ مفهوم «آماده‌سازی» است؟

(۱) ارائهٔ محرک به دفعات متعدد، دریافت آن را آسان می‌کند.
(۲) شناخت قبلی از محرک، نحوهٔ ارائهٔ محرک‌های بعدی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.
(۳) شناخت محرک معین، تحت تأثیر ارائهٔ بعدی محرک‌های شبیه به آن قرار می‌گیرد.
(۴) ارائهٔ پیشین محرک، شناخت آن را در دریافت بعدی آسان می‌کند.

در کدام گزینه «تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی» منبع توجه است؟ ۱۲

۱) معمولاً در مدرسه‌ها برای اینکه دانش‌آموزان متوجه پایان زنگ تفریح شوند و سریع‌تر به کلاس بازگردند، ناظم زنگی را رأس ساعت به صدا در می‌آورد.

۲) برخی از دانش‌آموزان وقتی وارد یک فروشگاه اسباب‌بازی می‌شوند، بیشتر به دنبال اسباب‌بازی‌هایی هستند که سرگرم‌کننده‌ترند، نه اسباب‌بازی‌هایی که صرفاً جذابیت ظاهری دارند.

۳) معلمی که به خارج از کشور مهاجرت کرده است، در اولین جلسه کلاس، به یک دانش‌آموز ایرانی که چندین سال پیش شاگردش بوده، توجه می‌کند.

۴) معلمی براساس اینکه می‌داند یک دانش‌آموز خاص معمولاً تکلیف‌هایش را انجام نمی‌دهد و نمره‌های بدی می‌گیرد، در کلاس به بازیگوشی‌های او بیشتر از بازیگوشی‌های یک دانش‌آموز قوی واکنش نشان می‌دهد.

برخی از دانش‌آموزان کنکوری، چند ماه پس از شروع سال تحصیلی دچار افسردگی و خمودی می‌شوند ولی برخی دیگر با گذشت زمان انگیزه بیشتری پیدا می‌کنند. کدام عبارت نمی‌تواند ۱۳

توضیح مناسبی برای این موضوع باشد؟

۱) برآورد دقیق حداکثر مدت زمان مفید برای ایجاد توجه مستمر، به ویژگی‌های شخصی بستگی دارد.

۲) یکی از عوامل موثر بر تمرکز، میزان انگیزگی ذهنی است که تحت تأثیر عوامل فیزیولوژیکی و زیست‌شناختی قرار دارد.

۳) اینکه محرک‌های محیطی چگونه دریافت و تعبیر می‌شوند، بستگی به میزان مهارت فرد دارد.

۴) خوگیری باعث می‌شود برخی دانش‌آموزان علی‌رغم انتخاب یک موضوع و پیشرفت‌های اولیه، تصور کنند قادر به یادگیری نیستند.

در بهمن ماه ۹۸ یک پرواز مسافربری متعلق به هواپیمایی بین‌المللی اوکراین از مبدأ تهران ۱۴

به مقصد کی‌یف در حال پرواز بود که هدف شلیک پدافند هوایی قرار گرفت و سقوط کرد.

چندی بعد در بیانیه‌ای اعلام شد که علت سقوط هواپیما «خطای انسانی غیرعمد در تشخیص

شیء پرنده بوده است». در این موقعیت کدام یک از کارکردهای جست‌وجو و کدام یک از

موقعیت‌های ردیابی علامت وجود داشته است؟

۱) جست‌وجو - از دست دادن محرک هدف ۲) گوش به زنگی - اصابت

۳) جست‌وجو - هشدار کاذب ۴) گوش به زنگی - رد نادرست

در کدام موقعیت لزوماً خطا رخ نداده است؟ ۱۵

۱) گاهی چیزهایی را ادراک می‌کنیم که هیچ موقع احساس نکرده‌ایم.

۲) گاهی چیزی را که وجود خارجی دارد ادراک نمی‌کنیم.

۳) گاهی آنچه را حس می‌کنیم همان چیزی نیست که در ذهن خود ادراک می‌کنیم.

۴) گاهی چیزی را ردیابی می‌کنیم که حضور نداشته است.

منظور از تعریف عملیاتی چیست؟

۱

- (۱) تعریف متغیرها از طریق روش‌های قابل مشاهده مستقیم
- (۲) بیان دقیق متغیرها به شکلی که امکان اندازه‌گیری آن‌ها فراهم شود
- (۳) تعریف متغیرها به نحوی که موجب رسیدن به نتایج یکسان یا تقریباً یکسان شود
- (۴) ایجاد شفافیت در برداشت افراد مختلف از یک مفهوم به منظور از بین بردن خطای اندازه‌گیری

کدام عبارت درباره علم روان‌شناسی نادرست است؟

۲

- (۱) با وجود دشواری ساخت آزمون‌ها، روان‌شناسان بیش از هر روش دیگری از طریق این ابزار به جمع‌آوری اطلاعات اقدام می‌کنند.
- (۲) همه نظریات مطرح شده در علم روان‌شناسی بر نظریات و مبانی غیرتجربی از جمله مبانی عقلی، تکیه دارند.
- (۳) در روان‌شناسی مطالعه رفتار محدود به انسان نیست و در بسیاری از آزمایش‌ها رفتار حیوانات مورد بررسی علمی قرار می‌گیرد.
- (۴) علم روان‌شناسی صرفاً به بررسی موضوعات قابل مشاهده می‌پردازد؛ اعم از مشاهده مستقیم و غیرمستقیم.

افزایش سرعت تفکر در دوران نوجوانی چه نتیجه‌ای را به همراه دارد؟

۳

- (۱) تفکر فرضی شکل می‌گیرد و احتمالات مختلف را در نظر می‌گیرند.
- (۲) توجه گزینشی‌تر می‌شود و بر اطلاعات مرتبط متمرکز می‌شوند.
- (۳) اطلاعات بیشتری در حافظه آن‌ها ذخیره‌سازی می‌شود.
- (۴) می‌توانند چگونگی به حافظه سپردن اطلاعات را فرا بگیرند.

کدام عبارت از ویژگی‌های رشد در دوره کودکی است؟

۴

- (۱) وزن بدن در طول یک سال سه برابر می‌شود و اندازه وزن مغز به تدریج بیشتر می‌شود.
- (۲) ظرفیت شش سه برابر می‌شود و اندازه قلب دو برابر می‌شود.
- (۳) گرایش به برقراری ارتباط با همسالان بیشتر می‌شود و به همین دلیل به بازی‌های گروهی می‌پردازند.
- (۴) حالات هیجانی به سرعت تغییر می‌کنند و تحریک‌پذیرتر می‌شوند.

۵

کدام عبارت درباره فرایندهای شناختی درست است؟

- ۱) همچنان که محرومیت حسی آزارنده است، درگیری هرچه بیشتر حواس با انواع محرک‌ها لذت بخش است.
- ۲) تحریک هریک از گیرنده‌های حسی تابع زمان ارائه محرک‌های بیرونی است.
- ۳) آماده‌سازی شامل عادت کردن به محرک خاص است به نحوی که به تدریج کمتر به آن محرک می‌پردازیم.
- ۴) عوامل فیزیولوژیکی از طریق ایجاد تغییر در انگیزتگی ذهنی، تمرکز را تحت تأثیر قرار می‌دهند.

۶

در مورد معلمی که می‌خواهد اسم یک دانش‌آموز خاص را در لیست کلاسی پیدا کند و نمره‌اش را برایش بخواند، کدام عبارت درست است؟

- ۱) در این مثال کارکرد گوش به زنگی مطرح است که تحت تأثیر خستگی قرار می‌گیرد.
- ۲) موفقیت معلم به تعداد عوامل انحرافی و منحصر به فرد بودن محرک هدف بستگی دارد.
- ۳) اگر معلم نمره دانش‌آموز دیگری را به جای این دانش‌آموز خاص بخواند، از دست دادن محرک هدف رخ داده است.
- ۴) توجه معلم به نام دانش‌آموز از نوع غیرارادی است و به همین دلیل با آگاهی کمتری همراه است.

۷

کدام عبارت مربوط به حافظه کاری است؟

- ۱) میزان دسترسی به اطلاعات در آن زیاد است.
- ۲) زمان رمزگردانی اطلاعات در آن قابل افزایش است.
- ۳) حجم اطلاعات ذخیره شده در آن محدودیتی ندارد.
- ۴) به برخی از اجزای شناخت خدمت‌رسانی می‌کند.

۸

به منظور کنترل اثر گذشت زمان بر حافظه کدام فنون توصیه می‌شود؟

- ۱) به صورت منظم یادآوری اطلاعات را آزمایش کنید - به اطلاعات توجه دقیق داشته باشید.
- ۲) اطلاعات را نظم‌بخشی و قفسه‌بندی کنید - فاصله زمانی بین یادگیری‌های مختلف را افزایش دهید.
- ۳) اطلاعات را به شکل کارآمد مرور کنید - فاصله زمانی بین یادگیری و یادآوری را کاهش دهید.
- ۴) مطالب یادگرفته شده را به زبان خودمانی بازگو کنید - درباره اهمیت مطالب، اطلاعات کسب کنید.

عاملی که باعث می‌شود افراد با مسئله مواجه شوند، چیست؟

۹

(۱) محدودیت توانمندی‌ها و امکانات

(۲) آگاهی از یک هدف مشخص

(۳) مشخص نبودن مبدأ

(۴) از بین رفتن آگاهی کامل

اینکه دانشمندان قادر به اکتشافات و اختراعات زیادی در رابطه با مسائل پیش آمده بوده‌اند،

۱۰

بیشتر به کدام موضوع مربوط است؟

(۱) افرادی که مسائل را به خوبی حل می‌کنند، دوست دارند روش‌های قبلی را بهبود بخشند یا اصلاح کنند.

(۲) داشتن نوع نگاه متفاوت به مسئله، اقدامات احتمالی فرد را در جریان حل مسئله تحت تأثیر قرار می‌دهد.

(۳) کسی که روش‌های حل مسئله را می‌داند، تجربه خود را به موقعیت‌های جدید حل مسئله انتقال می‌دهد.

(۴) کسانی که سماعت بر حل مسئله را موقتاً نادیده می‌گیرند، هنگام مراجعه مجدد راه‌حل‌های بهتری ارائه می‌دهند.

کدام عبارت درباره اولویت‌های تصمیم‌گیری درست است؟

۱۱

(۱) وقتی همه اولویت‌های فرد نامطلوب باشد، تعارض گرایش - اجتناب ایجاد می‌شود.

(۲) هرچه تعداد اولویت‌های یک تصمیم بیشتر باشد، تصمیم‌گیری ساده‌تر است.

(۳) اولین قدم در تصمیم‌گیری، مشخص کردن تعداد اولویت‌های آن است.

(۴) همه اولویت‌ها به نوعی فرد تصمیم‌گیرنده را به مقصد می‌رسانند.

در کدام حالت فرد دچار تعارض می‌شود؟

۱۲

(۱) به دلیل وجود تعداد زیادی اولویت، امکان انتخاب همزمان آن‌ها وجود ندارد.

(۲) با یک اولویت روبه‌رو است که هم به انتخاب آن تمایل دارد و هم از برخی پیامدهای آن می‌ترسد.

(۳) باید حتماً تصمیم بگیرد ولی به دلیل دشواری تصمیم‌گیری قادر به انجام آن در زمان کوتاه نیست.

(۴) همزمان با یک موضوع خوشایند و یک موضوع ناخوشایند روبه‌رو است که موضوع ناخوشایند، قابل اجتناب است.

۱۳

در مورد نوجوانی که چندین بار با ترفندهای مختلف تلاش می‌کند مادر و پدر خود را از طلاق گرفتن منصرف کند، ولی هر بار تلاش او با شکست مواجه می‌شود، کدام حالت شکل می‌گیرد؟

(۱) پیامدهای رفتار را مستقل از خود رفتار می‌داند.

(۲) شکست خود را به عوامل ناپایدار نسبت می‌دهد.

(۳) بین رفتار و شناخت او ناهماهنگی ایجاد می‌شود.

(۴) عنصر احساسی نگرش خود را تغییر می‌دهد.

۱۴

مجموعه الگوهای رفتاری و شناختی مورد استفاده افراد نشانگر کدام مفهوم روان‌شناختی است؟

(۱) فشار روانی

(۲) مقابله

(۳) سبک زندگی

(۴) مقابله سازگارانه

۱۵

اگر شرکت در آزمون رانندگی یک موقعیت بالقوه فشارآور در نظر گرفته شود، کدام عبارت درست است؟

(۱) فشار روانی فرد، در صورتی که همراه با استرس زیاد و افزایش هشیاری باشد، مثبت محسوب می‌شود.

(۲) فشار دادن پدال گاز به جای پدال ترمز، علامت شناختی فشار روانی است.

(۳) خواندن آیه‌الکرسی قبل از شروع رانندگی، مقابله سازگارانه بلندمدت است.

(۴) خوردن داروی آرامش‌بخش برای کنترل استرس آزمون، مقابله ناسازگارانه از نوع «منفعل بودن» است.

پاسخ آزمون ۶

۱. ۱ در توجه، هرچه آگاهی شما بیشتر باشد، نوع توجه هم ارادی‌تر خواهد بود. اگر کسی از شما بپرسد ساختمان مسکونی شما چند پله دارد، آیا به درستی می‌توانید پاسخ دهید؟ به احتمال زیاد خیر. ناتوانی شما در پاسخ به این سؤال به این علت است که اراده‌ای برای شمارش تعداد پله‌ها نداشته‌اید، در نتیجه آمادگی شما کامل نبوده است.

صفحه ۸۰

۲. ۳ دانش امروزی از ادراک بسیار فراتر از آن چیزی است که روان‌شناسان گشتالت مطرح کردند. شواهد تجربی جدید نشان می‌دهد که، علاوه بر ویژگی‌های حسی، ادراک به شدت از نوع پردازش افراد اثر می‌پذیرد.

صفحه ۸۵

۳. ۳ با توجه به عوامل خوگیری و تمرکز، محرک‌هایی که تغییرات درونی زیادی دارند و به نحو متفاوت و متنوع ارائه می‌شوند، تمرکز بیشتری ایجاد می‌کنند و در نتیجه بهتر به خاطر آورده می‌شوند. ولی محرک‌هایی که به صورت ثابت و یکنواخت ارائه می‌شوند و تغییرات درونی کمتری دارند، خوگیری ایجاد می‌کنند و کمتر به یاد آورده می‌شوند. بنابراین گزینه (۳) که به محرک‌های غیرمنتظره و متباین (متفاوت و جدید) اشاره کرده پاسخ درست است. محرک‌های یکنواخت و عادی در گزینه‌های دیگر باعث رد آن‌ها می‌شود.

صفحه ۷۶

۴. ۴ در توجه، هرچه آگاهی شما بیشتر باشد، نوع توجه هم ارادی‌تر خواهد بود و کارایی توجه افزایش می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه (۱): برای حفظ توجه و ایجاد تمرکز، باید از انجام فعالیت در ساعات طولانی پرهیز کرد. بهتر است هر از چند گاهی بعد از مطالعه استراحت کنید. **گزینه (۲):** برای ایجاد توجه متمرکز، از حواس مختلف برای انجام دادن یک تکلیف استفاده کنید.

۱۱. ۴ ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه رشد رشد جسمانی - حرکتی است. تنها در گزینه (۴) به این جنبه از رشد اشاره شده است. **بررسی سایر گزینه‌ها:** **گزینه (۱):** رشد شناختی **گزینه (۲):** رشد هیجانی **گزینه (۳):** رشد اجتماعی **صفحه‌های ۴۶، ۵۳ و ۵۴**

۱۲. ۳ بسیاری بر این باورند که روان‌شناسی رشد فقط خصوصیات دوره کودکی را بررسی می‌کند، درحالی که روان‌شناسی رشد، مطالعه علمی انسان از زمان انعقاد نطفه تا پایان زندگی اوست ولی می‌توان گفت دوره سنی کودکی، نسبت به سایر دوره‌های بعدی رشد، اهمیت زیادی دارد. همچنین تغییرات در دوره نوجوانی نیز اهمیت زیادی دارد.

با توجه به این جملات کتاب، روان‌شناسی رشد بر دوره کودکی و نوجوانی تأکید بیشتری دارد.

صفحه‌های ۴۵ و ۵۳

۱۳. ۲ از آنجا که وراثت نقش تعیین کننده‌ای در رشد یا آمادگی زیستی افراد برای تغییرات دارد، در بسیاری از موارد با توجه به بررسی خصوصیات افراد فامیل نزدیک و دور می‌توان احتمال وقوع برخی از ویژگی‌های رفتاری و شناختی را در دامنه‌های سنی خاص پیش‌بینی کرد.

صفحه ۴۱

۱۴. ۳ هیجان‌های ساده تحت تأثیر نظام پردازش‌های فردی نیست و غالباً به یک صورت پدیدار می‌شود و شامل هیجان‌های ترس، خشم و محبت است. هیجان‌های مرکب پیچیده‌تر بوده و با توجه به نوع ارزیابی ظهور متفاوتی می‌یابد مثل احساس پشیمانی، سیاسی‌گزاری و ترجم. **گزینه (۱)** ترس است ولی **گزینه (۳)** بیانگر بروز هیجان ترجم است که از هیجان‌های مرکب است.

صفحه ۴۹

۱۵. ۴ رشد سریع شناختی در نوجوانی و جوانی باعث می‌شود که فرد بهتر بتواند درباره مسائل اخلاقی و ارزشی و دینی قضاوت کند و واکنش دقیق‌تری نشان دهد.

صفحه ۶۱

گزینه (۳): زمانی که مجبوریم چند فعالیت را به طور همزمان انجام دهیم، هر چقدر دو تکلیف شبیه تر باشند، اثر منفی تقسیم توجه کاهش می یابد. بنابراین بهتر است از فعالیت های مشابه استفاده کنید.

صفحه های ۸۰ و ۸۱

۵. ۲) به واسطه ادراک، محرک های بیرونی به اطلاعات روان شناختی معنادار تبدیل می شود. ما این اطلاعات را در مخزنی به نام حافظه نگه داری می کنیم. بررسی سایر گزینه ها: گزینه (۱): ادراک، فرایندی است که از طریق آن، محرک های مورد توجه را بازنمایی و به آن ها معنا می بخشیم. گزینه (۳): به توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی، گوش به زنگی می گویند. گزینه (۴): هر چیزی که گیرنده های حسی را تحریک می کند، محرک نام دارد. احساس نتیجه تحریک گیرنده های حسی و دریافت محرک ها است.

صفحه های ۸۵، ۸۱، ۷۸ و ۶۹

۶. ۳) کتاب برای خطای شناختی دو مثال زده است: ۱- بسیاری از این افراد در ادراک خود از بدنشان مشکل دارند. چه بسا این قبیل افراد بسیار زیبا باشند، اما به دلیل خطای شناختی به طور مکرر، جراحی می کنند. ۲- دانش آموزان از درجه دشواری مطالب درسی درک متفاوتی دارند؛ برخی مطالب را سهل و برخی دیگر همان مطلب را دشوار می پندارند. مشکل بودن یک درس احتمالاً به دلیل روش غلط مطالعه است، نه اینکه واقعاً دشوار است. بررسی سایر گزینه ها: گزینه (۱): نتایج خطای شناختی وخیم تر از خطاهای ادراکی همچون خطای مولر- لایر است! گزینه (۲): هرچه تعداد خطاها بیشتر باشد، به عنوان یک خطای شناختی وارد نظام ذهنی فرد می شود. گزینه (۴): روان شناسان به ادراک پدیده های بدون احساس، توهم گویند. توهم خطای شناختی نیست و بیشتر در سطح خطای ادراکی است.

صفحه ۸۳

۷. ۱) براساس اصل مشابهت گشتالت ما معمولاً تمایل داریم اشیا را براساس شباهت آن ها در یک مقوله طبقه بندی کنیم. همچنان که در شکل صورت سؤال می بینیم ما در این شکل، ۴ خط جداگانه ادراک نمی کنیم، بلکه می گوییم یک خط دوتایی و دو خط یکی. (یعنی آن ها را براساس شباهت در تعداد دسته بندی می کنیم).

بررسی سایر گزینه ها: گزینه (۲): اصل مجاورت رایبان می کند. گزینه های (۳) و (۴): باورهای کلی در مکتب گشتالت هستند که اختصاص به این تصویر ندارند.

صفحه ۸۴

۸. ۳) شما در مطالعه و یادگیری مطالب در هر دو مرحله ممکن است با مشکل مواجه شوید؛ یعنی ممکن است موضوع مورد نظر انتخاب نشود (توجه) و یا بعد از انتخاب، بر روی آن تمرکز نداشته باشید و حواستان به موضوعات دیگر منحطف شود. بررسی سایر گزینه ها: گزینه (۱): اغلب به دلیل ارتباط نزدیک میان دو مفهوم توجه و تمرکز، همه افراد قادر به تفکیک آن دو نیستند، اما نمی توان گفت که قابل تفکیک نیستند. گزینه (۲): این جمله مربوط به توجه و تمرکز نیست و مربوط به احساس و توجه و ادراک است. فاصله زمانی بین احساس توجه و ادراک آن قدر سریع است که ما آن را نادیده می گیریم. گزینه (۴): این جمله تعریف تمرکز است. فرایند انتخاب یک محرک از بین محرک های حسی مختلف، توجه نام دارد و اگر مداوم و پایدار باشد، تمرکز صورت می گیرد.

صفحه ۷۳

۹. ۱) به این شکل، خطای پونزو می گویند که نمونه ای از خطاهای ادراکی است، زیرا با اینکه طول دو خط وسط برابر است، خط بالایی را بلندتر ادراک می کنیم. از مطالب مربوط به خطای ادراکی، نتایج مختلفی به دست می آید. نتیجه اول اینکه ادراک با احساس متفاوت است. یعنی آنچه احساس می کنیم، الزاماً همان چیزی نیست که در ذهن خود ادراک می کنیم.

صفحه ۸۲

گزینه (۴): این معلم به دلیل **انتظارات** خاصی که از یک دانش‌آموز بازیگوش دارد، هر حرکت او را به عنوان شیطنت و حرف زدن تعبیر می‌کند و به آن توجه می‌کند.

صفحه ۷۴

۱۳-۳: این جمله ارتباطی با سؤال ندارد. ضمناً مهارت فرد یکی از عواملی است که اثر منفی ناشی از تقسیم توجه تأثیر را کاهش می‌دهد و بر نحوه دریافت و تعبیر محرک‌ها اثر خاصی ندارد. **بررسی سایر گزینه‌ها:** **گزینه (۱):** برای حفظ توجه و ایجاد توجه متمرکز باید از انجام فعالیت در ساعات طولانی پرهیز کرد. مشخص کردن حداکثر زمان مفیدی که یک فرد می‌تواند به طور مستمر به انجام فعالیت بپردازد، بستگی به دو عامل دارد: ویژگی‌های شخصی و دشواری تکلیف. برخی افراد ویژگی‌هایی دارند که موجب می‌شود مدت طولانی‌تری به یک موضوع (مثلاً مطالعه دروس کنکور) بپردازند و برخی دیگر به دلیل ویژگی‌هایشان مدت کوتاه‌تری می‌توانند توجه‌شان را حفظ کنند. (یکی از این ویژگی‌های شخصی می‌تواند همان میزان انگیزتگی ذهنی باشد). **گزینه (۲):** درگیری و انگیزتگی ذهنی یکی از عوامل مؤثر در ایجاد تمرکز است. سوخت‌وساز فیزیولوژیکی انسان‌های مختلف یکسان نیست؛ همین‌طور انگیزتگی روان‌شناختی انسان‌ها متفاوت است. به عنوان مثال فردی با مطالعه میزان چند صفحه کتاب ابراز خستگی می‌کند درحالی که فرد دیگری می‌گوید «تازه راه افتاده‌ام». انگیزتگی ذهنی، تحت تأثیر عوامل فیزیولوژیکی و روان‌شناختی است. **گزینه (۴):** بسیاری از دانش‌آموزان موضوع خاصی را برای مطالعه انتخاب می‌کنند، ولی برخلاف پیشرفت‌های اولیه، در ادامه تصور می‌کنند قادر به یادگیری نیستند. یکی از دلایل آن، خوگیری است. مانند کسانی که چند ماه پس از شروع سال دوازدهم تصور می‌کنند نمی‌توانند مطالب را یاد بگیرند و روی آن متمرکز شوند.

صفحه ۷۷

۱۰-۱: این روش تنبیه، شرایطی مشابه با محرومیت حسی به وجود می‌آورد زیرا کودک صدایی نمی‌شنود، کسی را نمی‌بیند و چیزی هم در دست ندارد. محرومیت حسی یعنی اینکه فرد در شرایطی قرار بگیرد که هیچ‌یک از گیرنده‌های حسی او توسط محرک‌های بیرونی تحریک نشود. آزمایش‌ها نشان می‌دهد که موجودات زنده به خصوص انسان نیاز به احساس دارند. محرومیت حسی به دلیل آزاردهنده بودن نوعی شکنجه محسوب می‌شود. **صفحه ۶۹**

۱۱-۴: آماده‌سازی، زمانی اتفاق می‌افتد که شناخت محرک معینی، تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک یا محرک شبیه آن قرار می‌گیرد. در پدیده آماده‌سازی، ارائه پیشین محرک، دریافت بعدی را آسان می‌کند. به عنوان مثال دیدن نام تجاری یک کالا بر روی کیسه خرید و یا در تابلوهای دور تا دور استادیوم، باعث می‌شود بعداً در هنگام خرید، دریافت این کالاها توسط گیرنده‌های حسی و شناخت آن‌ها آسان‌تر صورت بگیرد. **بررسی سایر گزینه‌ها:** **گزینه (۱):** در پدیده آماده‌سازی لزومی به ارائه محرک به دفعات متعدد نیست. ارائه محرک به دفعات متعدد باعث می‌شود خوگیری شکل بگیرد و فرد کمتر و کمتر به آن محرک توجه کند. **گزینه (۲):** در پدیده آماده‌سازی، شناخت قبلی از محرک، نحوه ارائه محرک‌ها را تحت تأثیر قرار نمی‌دهد، بلکه دریافت و شناخت آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. **گزینه (۳):** در پدیده آماده‌سازی، شناخت محرک معینی، تحت تأثیر ارائه قبلی آن محرک قرار می‌گیرد، نه ارائه بعدی. **صفحه ۷۴**

۱۲-۱: نواختن صدای زنگ، یک محرک حسی است که گیرنده‌های شنوایی دانش‌آموزان را تحریک می‌کند و بدین ترتیب توجه آن‌ها را به پایان زنگ تفریح جلب می‌کند. **بررسی سایر گزینه‌ها:** **گزینه (۲):** در این کودک سبک پردازش مفهومی موجب توجه به اسباب‌بازی‌هایی شده است که کاربرد بیشتری دارند و سرگرم‌کننده‌تر هستند. **گزینه (۳):** این معلم تحت تأثیر اطلاعات موجود در **حافظه** خود، به دانش‌آموزی که چهره او را چندین سال گذشته دیده و رمزگردانی کرده است، توجه بیشتری می‌کند.

گزینه (۲): این فرد اگر احساس کند و صدا را بشنود ادراک دارد و ادراکش مشکلی ندارد.

گزینه (۴): جبران حسی اتفاقی است که در سیستم عصبی انسان خودبه خود می افتد و بقیه سلول ها وظایف بخش آسیب دیده را جبران می کنند، در این فرد شنوایی آسیب کلی ندیده است و فقط صدا باید بلندتر باشد.

صفحه ۷۱

۲ ۳ در این مثال فرد به صدایی پاسخ داده که وجود خارجی نداشته و غایب بوده، پس ردیابی محرک غایب یا همان هشدار کاذب اتفاق افتاده است.

راه سریع تستی: همان طور که می دانید در موقعیت های ردیابی علامت دو خطا اتفاق می افتد: هشدار کاذب و از دست دادن محرک هدف. فقط کافی است در این سؤال تشخیص دهید که فرد مورد نظر دچار خطا شده و گزینه (۳) را انتخاب کنید. زیرا گزینه (۱) (رد درست) و گزینه (۲) (اصابت) خطا نیستند و موقعیت های درست محسوب می شوند، گزینه (۴) نیز اصلاً جزو موقعیت های ردیابی علامت نیست.

صفحه ۷۷

۳ ۱ اگر یک موضوع را بتوان با چند حس دریافت کرد دریافت ما قوی تر می شود، مثلاً اگر مطلب شنیده شده را به صورت ترسیمی و نوشتاری تبدیل کنیم یادگیری آن راحت تر می شود و یا زمزمه مطالب هنگام خواندن باعث درگیر شدن گوش و چشم می شود. به این موضوع دریافت چندحسی گفته می شود.

صفحه ۷۰

۴ ۴ دوربین یکی از اشیای ممنوعه ای بوده که بازرسان باید آن را پیدا می کردند (محرک هدف) و نتوانسته اند. بنابراین «از دست دادن» اتفاق افتاده است. فرد خبرنگار به دنبال سوژه مورد نظر خودش بوده (محرک هدف) و نتوانسته از آن عکس بگیرد پس «اصابت» اتفاق افتاده است.

صفحه ۷۷

۱۴ ۳ این هواپیما به اشتباه و به گمان اینکه یک حمله خارجی است، مورد شلیک قرار گرفت. یعنی درحالی که محرک هدف (حمله خارجی)، وجود نداشت، ردیابی اتفاق افتاده بود. به ردیابی محرک هدف غایب «هشدار کاذب» گفته می شود. از آنجایی که پایگاه دیده بانی در یک زمینه دیداری هواپیماها را مورد رصد قرار می دهد، در این مثال کارکرد جست و جو وجود داشته است. در «جست و جو» به دنبال پیدا کردن محرک هدف در یک زمینه با بافت مکانی هستیم و نمی دانیم محرک هدف دقیقاً کجا قرار دارد.

صفحه های ۷۷ و ۷۸

۱۵ ۲ همه آنچه را که احساس می کنیم، تفسیر نمی شوند. به عبارت دیگر بسیاری از محرک های حسی در همان حد تحریک گیرنده های حسی باقی مانده، وارد فضای ادراکی نمی شوند. یعنی یک محرک خارجی وجود دارد و احساس می شود ولی به مرحله ادراک نمی رسد. در چنین حالتی خطا رخ نداده است. همین الان محرک هایی در محیط اطراف شما وجود دارند که آن ها را ادراک نمی کنید و این یک اتفاق طبیعی است.

بررسی سایر گزینه ها: گزینه (۱): این عبارت نشان دهنده توهّم است که خطا محسوب می شود. گزینه (۳): این عبارت نشان دهنده خطای ادراکی است. گزینه (۴): این عبارت نشان دهنده هشدار کاذب است که یکی از خطاهای ردیابی علامت است.

صفحه های ۸۱ و ۸۲

پاسخ آزمون ۷

۱ ۳ کسی که گوش هایش سنگین است، محرک های صوتی را کمتر از دیگران دریافت می کند بنابراین برای دریافت و شنیدن آن ها نیازمند این است که محرک صوتی شدت بیشتری داشته باشد.

بررسی سایر گزینه ها: گزینه (۱): این فرد احساس دارد ولی حواسش دیرتر تحریک می شود.

پاسخ آزمون ۲۵

۲۱

در روش علمی، برای انجام یک آزمایش صحیح و همچنین سهولت در اندازه‌گیری‌ها، باید متغیرهای مورد نظر، به شکل دقیق، شفاف و قابل اندازه‌گیری، تعریف شوند. به تعریفی از متغیر که این ویژگی‌ها را داشته باشد، تعریف عملیاتی می‌گویند. تعریف عملیاتی باید به گونه‌ای باشد که همه افراد با مطالعه آن به برداشت یکسان و یا تقریباً یکسانی برسند. **بررسی سایر گزینه‌ها:** گزینه (۱): روش‌های قابل مشاهده مستقیم لزوماً در تعریف عملیاتی به کار نمی‌رود. **گزینه (۳):** تعریف عملیاتی موجب رسیدن به برداشت‌های یکسان از یک مفهوم می‌شود، نه نتایج یکسان. رسیدن به نتایج یکسان در آزمایش‌های مختلف مربوط به تکرارپذیری است. **گزینه (۴):** تعریف عملیاتی خطای اندازه‌گیری را از بین نمی‌برد، بلکه به انجام یک آزمایش صحیح و سهولت در اندازه‌گیری‌ها کمک می‌کند. صفحه ۱۹

۲۲

شاید بیش از هر روشی، افراد عادی جامعه با استفاده از آزمون‌های روان‌شناختی مواجه شده باشند، اما نمی‌توانیم از این جمله نتیجه بگیریم روان‌شناسان از این روش بیشتر از روش‌های دیگر استفاده می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها: **گزینه (۲):** هر نظریه علمی که براساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است، خود بر نظریات و مبانی غیرتجربی (یعنی سه حیطه دیگر آگاهی و معرفت: مبانی دینی و الهیاتی یا مبانی عقلی یا برداشت‌های درونی) تکیه داشته و با تغییر در آن‌ها، فرضیات و نظریات مطرح شده در علم تجربی نیز تغییر خواهد کرد. **گزینه (۳):** به هر نوع فعالیت مورد مشاهده جاندار «رفتار» گفته می‌شود. مطالعه رفتار، محدود به انسان نیست و در بسیاری از آزمایش‌ها، تفاوت جدی و بنیادی میان انسان و حیوان گذاشته نمی‌شود.

گزینه (۴): روش‌های ارائه شده در علم تجربی و از جمله روان‌شناسی تنها در حیطه امور مشاهده‌پذیر (محسوس)، قابل اجرا و معتبر هستند و نمی‌توان از آن‌ها در حیطه امور غیرقابل مشاهده با حواس پنجگانه، استفاده کرد. منظور از امور مشاهده‌پذیر اموری هستند که به شکل مستقیم قابل مشاهده باشند که به آن‌ها رفتار می‌گوییم و یا اموری که به صورت غیرمستقیم از طریق آثار و کارکردهای قابل مشاهده‌شان مورد مطالعه تجربی قرار می‌گیرند که به آن‌ها فرایندهای ذهنی می‌گوییم. صفحه ۲۸

۳۳

سرعت تفکر در دوره نوجوانی افزایش می‌یابد؛ در نتیجه، در یک لحظه اطلاعات بیشتری در حافظه آن‌ها نگه داشته می‌شود. نوجوانان، برخلاف کودکان، قادر به ظرفیت‌سازی حافظه خود هستند. صفحه ۵۶

۴۱

اگر وزن نوزاد پس از گذشت ۶ ماه از تولد دو برابر و پس از پایان سال اول ۳ برابر شود و قد وی نسبت به تولد بلندتر شود، می‌گوییم رشد جسمانی رخ داده است. همچنین تغییرات در اعضای بدن (مثل افزایش وزن مغز و یا استحکام استخوان‌ها) نیز رشد جسمانی محسوب می‌شود. این عبارات مربوط به رشد جسمانی - حرکتی در دوره کودکی است.

بررسی سایر گزینه‌ها: **گزینه (۲):** رشد اندام‌های داخلی و چند برابر شدن قلب و شش مربوط به رشد جسمانی - حرکتی نوجوانی است. **گزینه (۳):** گرایش بیشتر به ارتباط با همسالان مربوط به رشد اجتماعی نوجوانی است و موضوعی مستقل از بازی‌های گروهی است. بازی‌های گروهی مربوط به رشد اجتماعی کودکی (دوره دبستان) است. **گزینه (۴):** افزایش تحرک‌پذیری و بی‌ثباتی هیجانی مربوط به رشد هیجانی نوجوانی است. صفحه ۴۶

۷ مفهوم حافظه کاری نشان دهنده این موضوع است که انواع حافظه را نمی توانیم صرفاً بر اساس زمان تقسیم بندی نماییم؛ بلکه میزان استفاده از اطلاعات، تعیین کننده در دسترس بودن یا عدم دسترسی به آن اطلاعات است. در واقع از آنجایی که حافظه کاری تابع میزان استفاده از اطلاعات است، میزان دسترسی به اطلاعات بیشتر است.

بررسی سایر گزینه ها: گزینه (۲): اصطلاح زمان رمزگردانی به کار برده نمی شود. از آنجایی که حافظه کاری تابع میزان استفاده از اطلاعات است، زمان بازیابی اطلاعات و ظرفیت ذخیره سازی در آن قابل افزایش است. **گزینه (۳):** این جمله درباره حافظه بلندمدت درست است. در حافظه کاری حجم اطلاعات ذخیره شده محدودیت دارد و حدود ۵ تا ۹ لغت است که البته می تواند کمی قابل افزایش باشد. **گزینه (۴):** حافظه کاری حافظه ای است که به سایر اجزای شناخت خدمت رسانی می کند و میز کار همه اجزای شناخت ماست.

۸ **راهکارهای اختصاصی کنترل اثر گذشت زمان:** ۱- مرور کارآمد: برای کنترل اثر گذشت زمان، از مرور مناسب استفاده کنید. در مرور مطالب، در هر بار از خودتان پرسید این بار به چه مفهوم جدیدی رسیدم که در دفعات گذشته به آن دست نیافتم. ۲- کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن: برای کنترل اثر گذشت زمان، نباید فاصله مرور مطالب بیشتر از شش یا هفت ساعت باشد. بیشترین فراموشی در ساعات نخست بعد از یادگیری رخ می دهد؛ بنابراین، بهترین زمان مرور مطالب، چند ساعت بعد از یادگیری است.

۹ یکی از ویژگی های مسئله این است که «در مسئله، توانمندی های ما محدود است». اصولاً زمانی با مسئله مواجه می شویم که امکانات ما محدود باشد. مسئله عبارت است از عدم دستیابی فوری به یک هدف مشخص به دلیل موانع مشخص با توجه به امکانات و توانمندی های محدود.

صفحه ۱۱۶

۵ یکی از عوامل ایجاد تمرکز، انگیزتگی ذهنی است که تحت تأثیر عوامل فیزیولوژیکی و روان شناختی قرار دارد. تغذیه مناسب و تأمین نیازهای زیستی، یکی از عوامل فیزیولوژیکی ایجاد انگیزتگی ذهنی است. عوامل مهم دیگر نیز (ایجاد هدف و اهمیت دهی به آن) در انگیزتگی ذهنی مؤثر است.

بررسی سایر گزینه ها: **گزینه (۱):** همچنان که محرومیت حسی آزارنده است، درگیری حواس مختلف با محرک های متنوع و مطلوب لذت بخش است. **گزینه (۲):** تحریک هر یک از گیرنده های حسی تابع شدت محرک است. **گزینه (۳):** این جمله تعریف خوگیری است. آماده سازی، زمانی اتفاق می افتد که شناخت محرک معینی، تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک یا محرک شبیه آن قرار می گیرد.

صفحه ۷۷

۶ معلم به دنبال یافتن یک محرک مکانی (اسم دانش آموز) در زمینه یا بافت مکانی (لیست کلاسی) است، اما نمی داند این محرک هدف دقیقاً در چه مکانی قرار دارد. بنابراین کارکرد جست و جو مطرح است. پیدا کردن محرک هدف، تابع تعداد عوامل انحرافی و ویژگی منحصر به فرد آن هدف است (یعنی هر چقدر تعداد افراد در لیست کلاسی کمتر باشد و یا اسم فرد مورد نظر بسیار بلند یا بسیار کوتاه باشد راحت تر پیدا می شود).

بررسی سایر گزینه ها: **گزینه (۱):** گوش به زنگی توانایی فرد برای پیدا کردن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی است. در واقع در گوش به زنگی زمان ارائه محرک نامشخص است که در این مثال چنین چیزی مطرح نیست. **گزینه (۳):** در چنین شرایطی هشدار کاذب رخ داده است. یعنی محرکی که محرک هدف نیست به اشتباه ردیابی شده است (از دست دادن محرک هدف زمانی رخ می دهد که معلم اسم دانش آموز را ببیند ولی متوجه آن نشود و چیزی نگوید). **گزینه (۴):** توجه معلم از نوع ارادی است زیرا با خواست و اراده قبلی خود به دنبال یک محرک خاص می گردد در نتیجه میزان آگاهی او بیشتر است.

صفحه ۷۹

جنبه‌های خوشایند آن باعث ایجاد گرایش می‌شود و جنبه‌های ناخوشایند آن باعث ایجاد ترس و اجتناب می‌شود. در نهایت فرد مجبور است تصمیم بگیرد آن را انتخاب کند یا از آن صرف نظر کند.

بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه (۱): طبیعی است که وقتی با تعداد زیادی اولویت روبه‌رو هستیم، نمی‌توانیم همه آن‌ها را همزمان انتخاب کنیم، اما این موضوع باعث تعارض نمی‌شود؛ تعارض وقتی ایجاد می‌شود که برخی اولویت‌ها با یکدیگر در تضاد باشند و فرد مجبور به انتخاب یکی از آن‌ها باشد. **گزینه (۳):** اگر نتوانیم در زمان کوتاه و به شکل فوری تصمیم‌گیری کنیم، می‌توانیم آن را به تأخیر بیندازیم و این به معنای تعارض نیست. **گزینه (۴):** اگر بتوانیم از موضوع ناخوشایند اجتناب کنیم، دیگر تعارضی در کار نیست. تعارض وقتی ایجاد می‌شود که مجبوریم جنبه ناخوشایند را تحمل کنیم. **صفحه‌های ۱۵۱ و ۱۵۲**

۱۳-۱ وقتی افراد به تکلیفی مشغول می‌شوند یا کاری انجام می‌دهند انتظار دارند نتایج خوبی از رفتار و کارهایشان به دست آورند. زمانی که بین آن فعالیت و نتایج به دست آمده رابطه‌ای نمی‌بینند، دچار درماندگی آموخته شده می‌شوند؛ یعنی یاد می‌گیرند که ناتوان‌اند و پیامدها و نتایج کار هیچ ربطی با تلاش و کار آن‌ها ندارد. **گزینه (۲)** نادرست است زیرا فرد پس از اینکه به درماندگی آموخته شده می‌رسد، شکست خود را پایدار و دائمی می‌داند.

صفحه‌های ۱۷۷ تا ۱۷۹

۱۴-۳ به مجموعه الگوهای رفتاری و شناختی که شما معمولاً در زندگی روزمره از آن‌ها استفاده می‌کنید سبک زندگی می‌گویند. **صفحه ۱۹۲**

۱۵-۱ فشار روانی مثبت، هرچند با استرس زیادی همراه باشد، باعث ارتقای واکنش‌های رفتاری و پردازش‌های شناختی (افزایش هشیاری) می‌شود.

صفحه‌های ۱۹۶ و ۱۹۷

۱۰-۲ یکی از عوامل مؤثر بر حل مسئله نوع نگاه به مسئله است که باعث می‌شود فرد در حافظه خود اطلاعات مرتبط با آن نگاه خاص را به خاطر آورد و اقدامات احتمالی فرد برای حل مسئله، تحت الشعاع آن نگاه خاص خواهد بود. نوع نگاه دانشمندان به مسائل با افراد عادی بسیار متفاوت بوده و به همین علت آن‌ها قادر به اکتشافات و اختراعات زیادی در رابطه با مسائل پیش آمده بوده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها: **گزینه (۱):** این عبارت مربوط به مرحله ۴ حل مسئله (بازبینی و اصلاح راه‌حل) است. **گزینه (۳):** مربوط به اثر انتقال (تجربه گذشته) است. **گزینه (۴):** مربوط به اثر نهفتگی (نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمان خاص) است. **صفحه ۱۲۲**

۱۱-۴ اولویت‌های یک تصمیم‌گیری می‌تواند شامل همه گزینه‌های احتمالی باشد؛ به عبارت دیگر هر اولویتی، فرد تصمیم‌گیرنده را به مقصد می‌رساند، ولی ممکن است اولویت مطلوب نباشد.

بررسی سایر گزینه‌ها: **گزینه (۱):** وقتی هر دو اولویت (هر دو گزینه) نامطلوب و ناخواسته‌ای باشد و فرد مجبور به انتخاب یکی از آن‌ها باشد تعارض اجتناب - اجتناب به وجود می‌آید. **گزینه (۲):** هرچه تعداد اولویت‌ها بیشتر باشد، تصمیم‌گیری پیچیده‌تر خواهد بود (تصمیم‌ها براساس تعداد اولویت‌ها به ساده و پیچیده تقسیم می‌شوند). **گزینه (۳):** اولین مرحله تصمیم‌گیری، شناسایی و تعریف تصمیم موردنظر است. مرحله دوم شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌ها است. **صفحه ۱۳۷**

۱۲-۲ وقتی در موقعیتی باشیم که حتماً باید تصمیم بگیریم ولی قادر به تصمیم‌گیری نباشیم، حالت عاطفی ناخوشایندی را تجربه می‌کنیم که تعارض نام دارد. **گزینه (۲)** اشاره به تعارض گرایش - اجتناب دارد. در این تعارض فرد با یک موضوع (یک اولویت) روبه‌رو است که همزمان جنبه‌های خوشایند و ناخوشایند دارد.